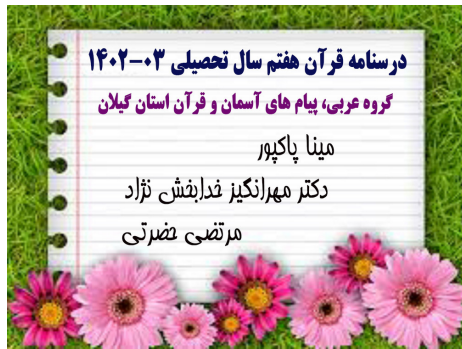

درس اوّل جلسه اوّل

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ
لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ
يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند

سعدی

فعالیت

آیه ۵ سوره یونس را همراه با رمزینه سریع پاسخ بخوانید و ترجمه آن را در بخش درک و فهم آیات این درس، کامل کنید.

تدبر^۱

با توجه به آیه به سؤال زیر پاسخ دهید :

منظور از جمله «لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ» چیست؟

خداوند متعال علاوه بر اینکه ماه را مایه روشنایی شبها قرار داد، آن را وسیله ای برای شمارش سالها و حساب ماهها و فصل ها قرار داد. به انتخاب خود، یک جمله از این آیه را از حفظ بخوانید.

۱- «تدبر» یعنی تفکر و اندیشه در یک آیه یا یک عبارت از قرآن کریم. تدبر از یک سو زمینه دریافت نکته های دقیق تر و ظریف تر یک آیه را فراهم می کند و از سوی دیگر موجب اثرپذیری قلب آدمی از کلام الهی در زندگی می شود. تدبر دارای سطوح و مراحل مختلف است. اولین سطح تدبر، با دقت در آیات و معنای آنها قابل دستیابی است. هر درس با یک موضوع و یک یا چند سؤال تدبری آغاز می شود. با کمک معلم خود درباره این پرسش ها و پاسخ آنها گفت و گو کنید.

سُورَةُ يُوسُفَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّطِ تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا
 أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا
 أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ط قَالَ الْكُفْرُونَ إِنَّ هَذَا
 لَسِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمُوتِ
 وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ج
 مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ج
 أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا
 إِنَّهُ يَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُمْ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ج وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ
 مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ الَّذِي
 جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا
 عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ج مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ج
 يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
 وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵

خواندن در گروه، استماع و فردخوانی آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر بخوانید. سپس قرائت آموزشی را بار اول گوش کرده و بار دوم همراه با آن زمزمه کنید. آن گاه هر دانش‌آموز یک جمله از آیات را برای کلاس بخواند.

درک معنا

دانش آموزان عزیز!

همیشه در این فکر بوده ایم که چه خوب است وقتی قرآن می خوانیم معنای سخن خدا را بفهمیم. همان طور که می دانید این آموزش ارزشمند را در دوره ابتدایی آغاز کردیم و با انجام فعالیت «کار در کلاس» در هر درس از کتاب آموزش قرآن پایه چهارم به بعد، گام کوچکی در این راه برداشتیم. یکی از مهم ترین اهداف آموزش قرآن در دوره متوسطه کسب توانایی درک معنای عبارات و آیات ساده و پرکاربرد قرآن کریم است.

در هر درس با انجام فعالیت های درک معنا، گامی دیگر در این سیر نورانی برمی داریم.

آیا می دانید زبان فارسی نزدیک ترین زبان به زبان عربی است. از این رو، هرچند زبان ما زبان عربی نیست، اما بسیاری از کلمات مانند «الله، نور، کتاب و ...» بین این دو زبان زنده و زیبای جهان، مشترک است. این ویژگی به ما کمک می کند تا بتوانیم به سرعت و به سادگی معنای بسیاری از عبارات و آیات قرآن کریم را درک کنیم.

اینک با استفاده از آموخته های قبلی خود در دوره ابتدایی، از میان کلمات داده شده، معنای هر کلمه آشنا را یافته و مقابل آن بنویسید. این کار را ابتدا به تنهایی انجام دهید و سپس معنای هر کلمه را با هم گروه خود مقایسه کنید.

فعالیت اول

معنای هر کلمه را یافته و مقابل آن بنویسید.

نشانه‌ها، بخشنده، ماه، به، او، روشنایی، خورشید، روز،
جز، شب، کسی که، گروه، کتاب، آفرید، درستی، مهربان

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
ماه	قَمَر	۹	به	بِ	۱
نور، روشنایی	نور	۱۰	بخشنده	الرَّحْمَن	۲
خلق کرد آفرید	خَلَقَ	۱۱	مهربان	رَحِيم	۳
مگر، جز	إِلَّا	۱۲	آیات نشانه ها	آیات	۴
شب	لَيْل	۱۳	قرآن، کتاب	کتاب	۵
روز	نَهَار	۱۴	او	هُوَ	۶
قوم، گروه	قَوْم	۱۵	کسی که	الَّذِي	۷
حق درستی	حَقَّ	۱۶	خورشید	شَمْس	۸

فعالیت دوم

تصحیح و تمرین: هر دانش آموز، یک کلمه آشنا را همراه با معنای آن بخواند تا اگر دانش آموزی در تشخیص معنا اشتباه کرده است، آن را تصحیح کند.

فعالیت سوم

با استفاده از کلمات معنا شده و به کمک هم گروه خود، ترکیب‌های زیر را معنا کنید، سپس هر ترکیب و معنای آن را نماینده هر گروه، برای کلاس بخواند تا در صورت نیاز تصحیح شود.

- ۱- بِسْمِ اللَّهِ . به نام خدا
- ۲- الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بخشنده ی مهربان
- ۳- آيَةُ الْكِتَابِ آیات کتاب
- ۴- هُوَ الَّذِي او کسی است که
- ۵- اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ شب و روز
- ۶- فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ در آسمانها و زمین

الف- ترجمه این جمله‌های قرآنی را کامل کنید.

۱- اَلرَّ تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

الف لام را؛ این آیات کتاب حکمت آمیز است.

۲- هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا

او کسی است که قرار د~~خ~~ورشید را فروزان و ماه را تابان

۳- ... مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ... ﴿٥﴾

خلق نکرد خداوند اینها را جز به حق (درستی)

۴- إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

قطعاً در آمد و شد شب و روز

۵- وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

و آنچه ... در آسمانها و زمین

۶- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

قطعاً ... است برای ... که تقوا دارند.

سورة یونس

نشانه هایی گروهی

ب- درباره این دو پیام زیبا از صفحه ۲۱۳ قرآن کریم بیندیشید و نظر خود را برای دوستانتان بیان کنید. یکی از دو پیام را از حفظ بخوانید.

پیام قرآنی

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ

قطعاً خداوند داناست به آنچه (مردم) انجام می دهند.

یونس: ۳۶

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ

پس بنگر که چگونه است عاقبت ظالمان!

یونس: ۳۹

۱- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۲۰۸ تا ۲۱۳ قرآن کریم را بخوانید.

۲- از صفحه ۲۱۲ قرآن کریم دو ترکیب یا جمله ساده نوشته و معنا کنید.

۲- يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ

خارج می کند مرده را از زنده

۱- مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ:

از آسمان و زمین

حروف ناخوانا (۱)

در دوره ابتدایی، با حروف ناخوانا در خط قرآن، که در کتاب‌های درسی به رنگ آبی نوشته شده، همچنین با قواعد آنها آشنا شده‌ایم. با توجه به اهمیت این حروف در صحت روخوانی قرآن، در این درس و درس بعد؛ خلاصه قواعد این حروف یادآوری می‌شود.

مهم‌ترین حروف ناخوانا، حروفی هستند که هنگام وصل کلمات خوانده نمی‌شوند و باید حرکت قبل از این حروف، به تشدید یا حرف ساکن بعد از آنها، وصل شود.

اکنون این عبارات قرآنی را با دقت در اتصال حرکت قبل از حروف ناخوانا، به تشدید یا ساکن بعدشان، بخوانید :

۱- اِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

۲- وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

۳- وَأَسْرُو النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ

۴- تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

۱ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَا فِتْنَتْ بِهِ
 ۲ وَأَسْرُ وَالنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُم
 ۳ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ إِلَّا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ
 ۴ وَالْأَرْضِ ۚ إِلَّا إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
 ۵ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾
 ۶ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
 ۷ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾
 ۸ قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ
 ۹ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ
 ۱۰ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ ءَا لَّهُ أَذِنَ لَكُمْ
 ۱۱ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ
 ۱۲ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ
 ۱۳ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾

درک معنا

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کنید.

وَعْدَه، قَطْعاً، لَيْكِن، رَحْمَت، هِدَايَت، اَي

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
آنها، شان	هُم	۷	قطعاً	إِنَّ	۱
ای	يَا أَيُّهَا	۸	برای	لِ	۲
از، از سوی	مِنْ	۹	آنچه	مَا	۳
شما، تان	كُم	۱۰	در	فِي	۴
هدایت	هُدًى، هُدًى	۱۱	وَعْدَه	وَعْد	۵
رحمت، لطف	رَحْمَة	۱۲	لَيْكِن	لَيْكِن	۶

فعالیت دوم

این ترکیب‌ها را مانند نمونه کامل و معنا کنید.

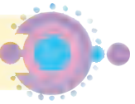
اللَّهُ ← لِلَّهِ : برای خدا
 لِ + الْمُؤْمِنِينَ ← لِلْمُؤْمِنِينَ : برای مومنان
 النَّاسِ ← لِلنَّاسِ : برای مردم

نکته: هرگاه حرف «لِ» به اسمی که دارای «آل» است اضافه شود، الف اول آن اسم حذف می‌شود.

فعالیت سوم

این ترکیب‌ها را معنا کنید.

- ۱- مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ آنچه در آسمانها و زمین است.
- ۲- وَعَدَ اللَّهُ وعده خدا
- ۳- أَكْثَرُهُمْ بیشتر آنها
- ۴- يَا أَيُّهَا النَّاسُ ای مردم
- ۵- مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ موعظه و پندی از پروردگار تان
- ۶- وَهُدًى وَرَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ هدایت و رحمتی برای مومنان (لطفی)

الف- ترجمه آیه ۴۴ و آیه ۵۵ سوره یونس را کامل کنید.

۱- اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا

قطعا خدا و ن ظلم نمی کند به مردم هیچ مقدار؛

۲- وَلَٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُوْنَ

و لیکن (اما) مردم (به) خودشان ظلم می کنند.

۳- اَلَا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

آگاه باشید قطعا برای سخت است آنچه داست آسمانها و زمین است .

۴- اَلَا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ

آگاه باشید قطعا وعده خدا حق (درست)

۵- وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ

و لیکن بیشتر آنها نمی دانند.
(اما) (بیشترشان)

ب- درباره این پیام زیبا از صفحه ۲۱۶ قرآن کریم بیندیشید و نظر خود را برای دوستانتان بیان کنید. چه خوب است آنها را حفظ کنید.

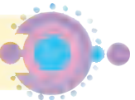
پیام قرآنی

هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

او شنوای داناست.

اِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا

قطعا همه عزت و سربلندی برای خداست.

۱- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۲۱۴ تا ۲۱۹ قرآن کریم را بخوانید.

۲- از صفحه ۲۱۸ قرآن کریم دو ترکیب یا جمله ساده نوشته و معنا کنید.

۲- وَ اَقِمْوا الصَّلَاةَ

و برپا دارید نماز را

۱- قَالَ لَهُمُ مُوسٰی :

گفت به آنها موسی

آداب تلاوت قرآن

برای خواندن قرآن باید آدابی را رعایت کنیم تا از خواندن قرآن بیشترین بهره را ببریم. به برخی از این آداب توجه کنید.

آداب ظاهری تلاوت قرآن کریم

- ۱- وضو می گیریم.
- ۲- هنگام قرائت، در مقابل قرآن مؤدب می نشینیم.
- ۳- در صورت امکان هنگام تلاوت قرآن به سوی قبله می نشینیم.
- ۴- در شروع تلاوت با عبارت :
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
از شر شیطان به خدا پناه می بریم و با گفتن :
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قرائت را آغاز می کنیم.
- ۵- بهتر است، قرآن را قدری بلند بخوانیم.
- ۶- سعی می کنیم قرآن را با صوت زیبا بخوانیم.
- ۷- سعی می کنیم قرآن را با ترتیل و شمرده بخوانیم.

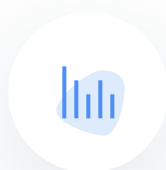
آداب باطنی تلاوت قرآن کریم

- ۱- با نیت «قربة الى الله» و کسب رضای خدا قرآن می خوانیم.
- ۲- سعی می کنیم هنگام قرائت به معنای آیات نیز توجه کنیم.
- ۳- در مقابل سخنان خدا خاضع و خاشع می باشیم.
- ۴- سعی می کنیم در معنای آیات قرآن اندیشه و تدبر کنیم.
- ۵- به هنگام تلاوت، قلب ما متوجه خدا و آیات او باشد.
- ۶- با خواندن آیاتی که مؤمنان را به بهشت بشارت می دهد، نسبت به انجام کارهای خوب و پیروی از دستورات الهی، توجه بیشتری پیدا می کنیم.
- ۷- با خواندن آیاتی که درباره عذاب الهی هشدار داده است نسبت به دوری از گناهان توجه بیشتری پیدا می کنیم.

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد